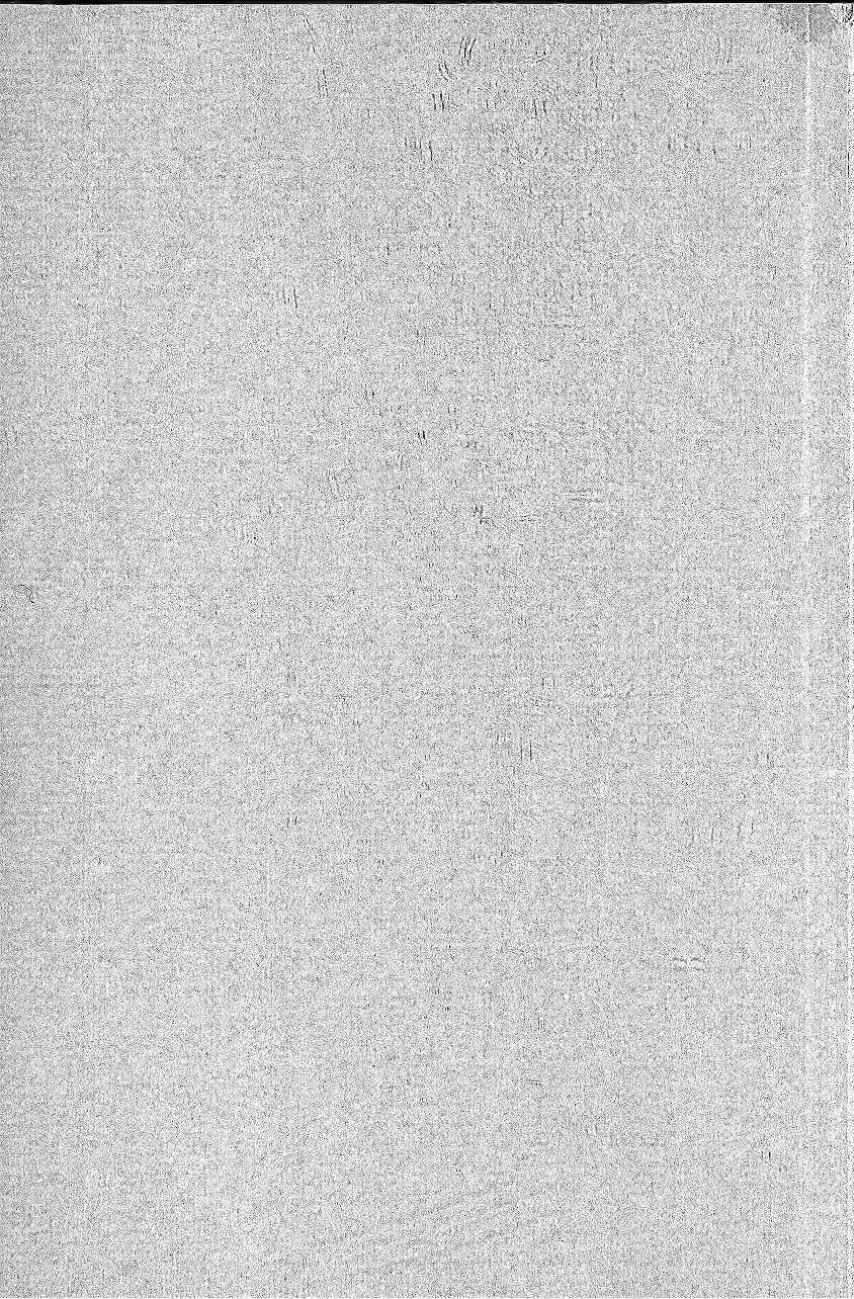
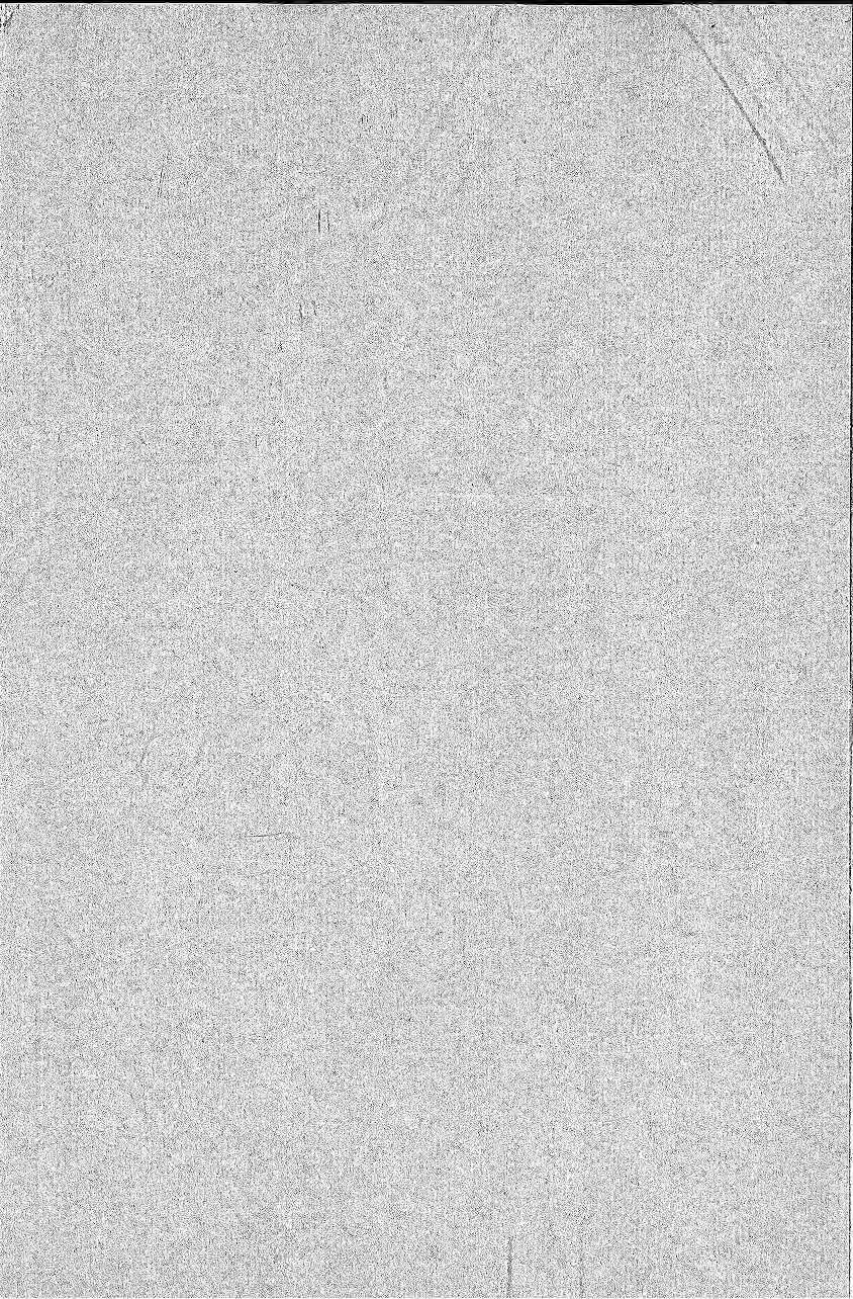

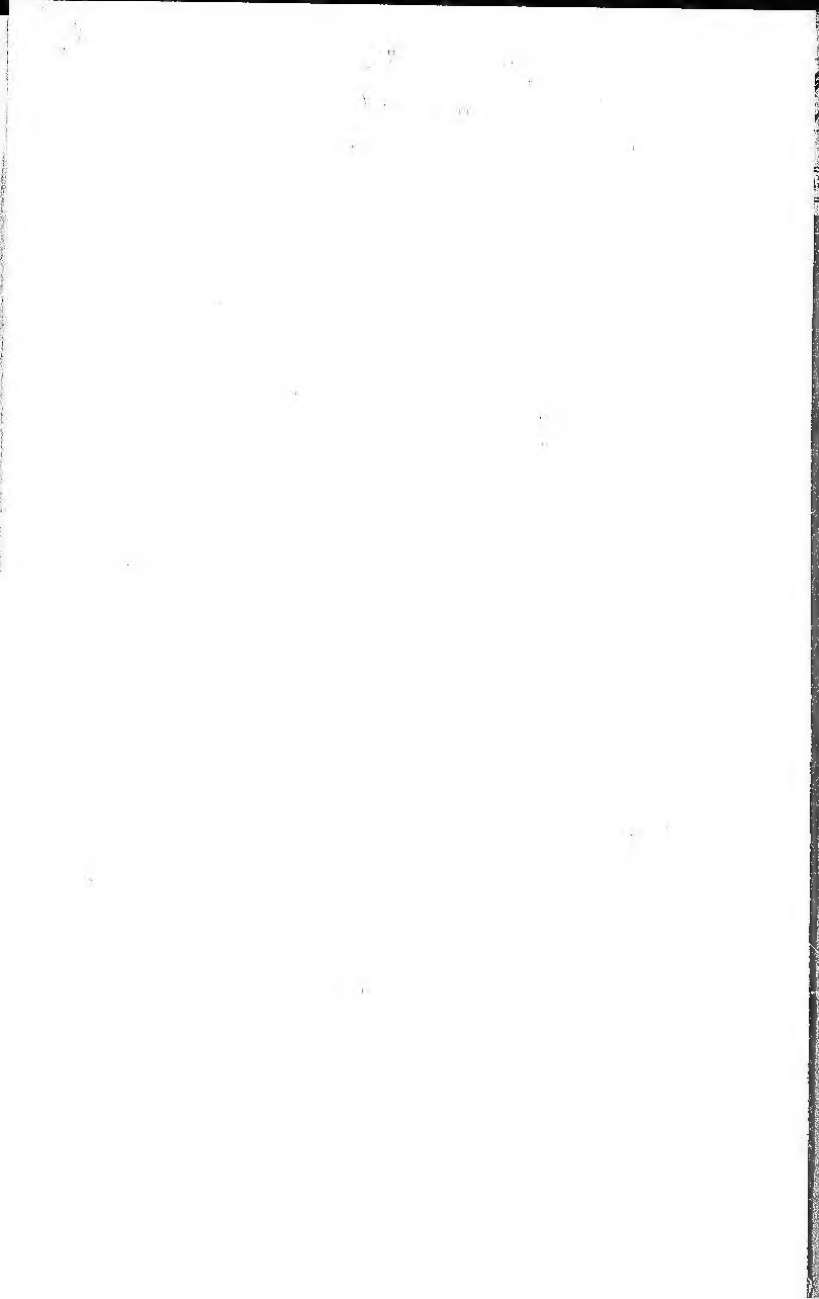
BIBL. NAZIONALE
CENTRALE-FIRENZE

4797

26

4797 A1
26

CARMINA
TINO ET ITALICO IDIOMATE

A
SAC. VITO GAVOLI

Interpretata, ac exarata

Accedunt nonnullae inscriptiones latinae

PALERMO

SCUOLA TIP. • BOCCONE DEL POVERO •

1902

4797³
Lb.

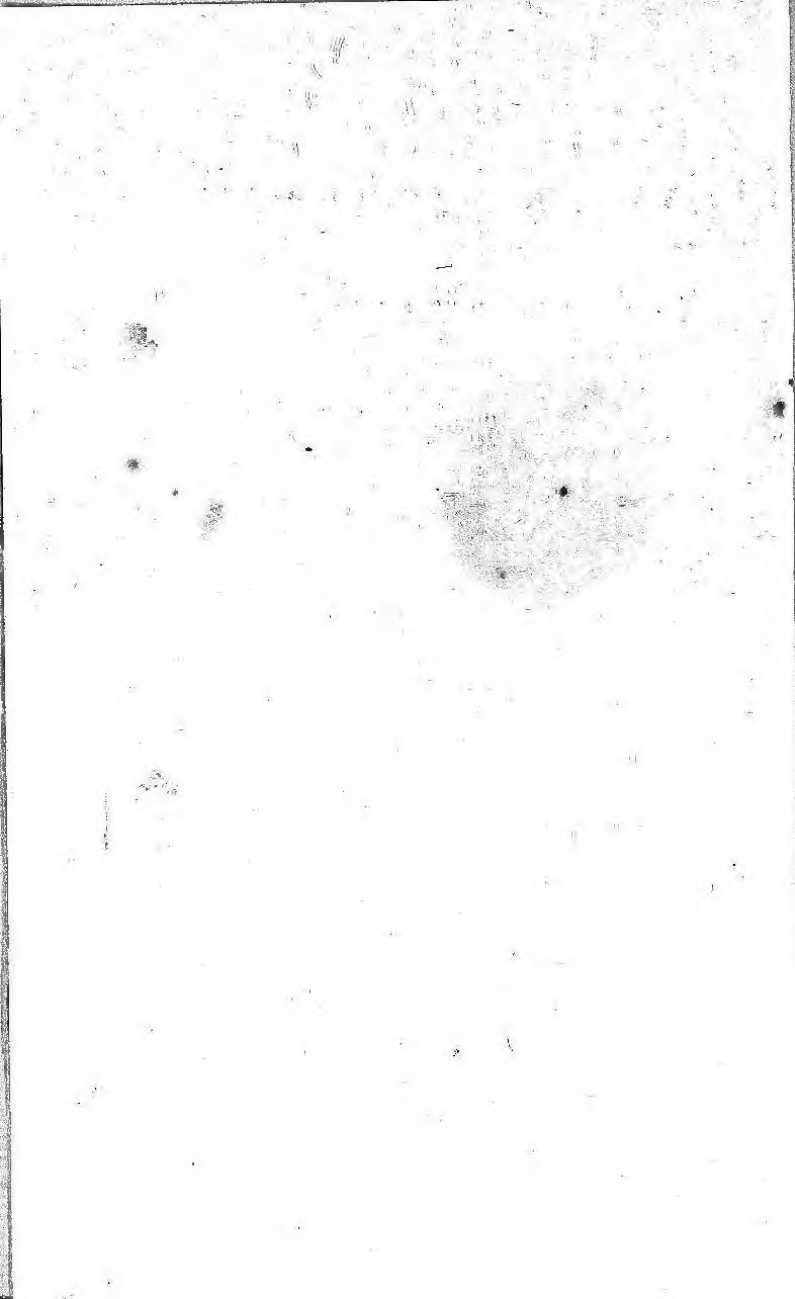
CARMINA
LATINO ET ITALICO IDIOMATE

A
SAC. VITO CAVOLI

Interpretata, ac exarata

Accedunt nonnullae inscriptiones latinae

PALERMO
SCUOLA TIP. « BOCCONE DEL POVERO »
1902

5

SAC. IOANNI CAROLLO

EGREGIIS EDITIS OPERIBUS

OPTIME DE PATRIA MERITO

SICULAE POËSEOS LAUDE

ET ITALORUM CARMINUM ELEGANTIA

SPECTATISSIMO

SAC. VITUS CAVOLI

HAEC CARMINA ET INSCRIPTIONES

IN OBSERVANTIAE ARGUMENTUM

D. D. D.

LEONI XIII PONTIFICI MAXIMO

Ob celebranda exeunte hoc anno sacerdotii quinquagenaria

Devotissime offerens summo cordis affectu

Gratalatur.

Homines, quos veritas liberaverat,

Veritate erant conservandi.

L'Enciclica : Aeterni Patris.

ELEGIA

Montano veluti praerupto e vertice torrens

Volvitur in praeceps, fertur in arva furens,

Prosternit sata laeta virumque boumque labores,

Impete quaeque petens obvia cuncta ruit;

Sic fera nequities, furiis exerceita diris,

Religionem inhians funditus eruere,

Irruit, errorumque trahens scelerumque coactam

Undique colluviam, sub pede jura terit

Cuncta quidem, fidei divina oracula, leges,

Artibus infandis raptat et omne bonum.

Ast equidem frustra magno conamine tentat,

Hoc delere ferox Tartarus imperium.

Christi Religio nullum interitura per aevum,

Ictus nil pavitat tempore difficili.

Nam vigil est caelo Pietas quae provvida semper

Rebus in afflictis illico praebet opem.

Iam Bomae Pastor de Tybri arridet et aegris
 Aptum temporibus suscitât Ille virum,
 Qui merito Angelici Doctoris nomen adeptus,
 Extemplo errores expulit innumeros.
 Tum Leo Magnanimus, Thoma duco et auspice tanto,
 Robore quam divo denique voce refert:
 « Vos, eia, o juvenes dum vis infesta minatur
 Extremam cladem Numinis imperio,
 Eximiiis penitus doctisque studete papyris
 Thomistae Sophiae viribus impavidis ».
 Haec ubi dicta dedit, permultis orbis in oris
 Vox ingens Patris protinus intonuit.
 Quae, sibi cuncta trahens, tam dulcia pascua caro
 Sint quaerenda gregi, quaeque cavenda monet.
 Continuo laetis animis delecta juvenus
 Excutitur tandem. mersa sopore gravi;
 Iamque legit, versatque annosa volumina Thomae,
 Numinis auspiciis, auxilioque potens.
 Mox etiam aspicitur Sophiae penetrare recessus,
 Ac mentem studiis imbuere omnigenis.
 Ignibus inde novis visae sunt fervere mentes,
 Lux Veri ac omni litore splendidior;
 His pulsa et radiis, errorum monstra, recedunt,
 Aetas quos fudit contemnerata malis.
 Hinc cedunt nebulae, quae atra caligiae sensum
 Texere; hinc rerum nascitur ordo novus;
 Aurea et hinc aetas mutato surgit iu orbe,
 Et Veri optati ridet ubique jubar.
 O qui tergemino cingis diademate frontem,
 O Patet, o fidei nobile praesidium!

Si Sophiae studiis tellus exulta renidet
 Saeculum quam longa mersit amaritie;
 Integra si fidei servant tot dogmata nati
 Iure tuis debent sollicitudinibus,
 Sique lubenti animo praestantia dona ferentes,
 Cum vulgo, quotquot regia sceptrā tenent;
 Luce hac Tybrim adeunt' pietatis perciti amore,
 O Leo Summe, Tibi Roma superba refert.
 Vive diu felix, salve o Pater inclite salve!
 Natos usque tuos adspice, dextèr ades,
 Ut Sophiae cartis informet pectora pubes,
 Succrescat pietas, ingenique vigor.

Quarto saeculo ab Americae defectione vertente

QUO

CRISTOPHORUS COLUMBUS

A fera agrestique vita ad humanum civilemque cultum

Eam Religionis ope reduxit.

ELEGIDION

Aeterni afflatus caelesti Numinis aura,
 Pectore jam praestans, propositique tenax,
 Columbus tandem ventis dat vela marinis,
 Oceani atque inter magna pericla ruit.
 Proceedit, multum jactatur gurgite vasto
 Ventorum furiis, innumerisque malis:
 Fortis et impavidus nautarum restitit iræ,
 Aspera corda movens viribus eloqui.
 Denique post casus tantos duosque labores
 Persuadet sociis litus adesse novum.
 Tunc nautae Americam laeto clamore salutant,
 Tunc Ligur exultans appetit atque fremit.
 Remigio volucri tandem contingere metam,
 Quam nutrit dudum pectore magnanimo:
 Iam proras torquet, properatque, tenetque, stupetque
 Oras quas pulsat ferrea barbaries.

Primus ibi ante omnes victricia signa salutis
 Viribus impavidis maximus Ille Ligur
 Figit humo, Servatoris quae nomen adepta
 Illico conspicitur tot recreata bonis;
 Namque viros tantos praelonga nocte sepultos
 Excutit e somno Religionis ope :
 Qui vitam quondam debebant more ferarum
 Uno perstricto foedere consociat.
 Atque nova huc illuc statuit connubia, amore
 Iunctis innumeris inque vicem populis,
 Spectantur subito late commercia pandi
 Ipsius auspiciis, omnibus hisce plagis.
 Hinc rutilans cunctis divi lux aurea Veri
 Protinus errorum lurida spectra fugat.
 Quae texere atra sensum caligine, nubes,
 Miris ac radiis excutit ipsa suis.
 Inde Fides tantis divis fulgoribus aucta,
 In tenebris vultu splendidiore nitet,
 Mitesque inspirat sensus mentemque bonignam,
 Et vim divinam, robor et ingenii :
 Ipsa hominum mores, leges informat et artes,
 Ac Veri ignoti ridet ubique jubar.
 Columbi auspiciis laeto cuncta ore renident :
 Artes ac mores, ingenia, arma, viri :
 Quae coelum feriunt ingentia vertice templa,
 Innumerasque scholas video et obstupee;
 Admirans necnon simulacra insignia et aras
 Auratas gazis fulgere barbaricis.
 Religio ipsa, inopi quae maxima munera praestat,
 Luce nitens supera pulchrior exoritur;

Ac spirans animis pietatis sensâ praealtâ,
Millenis natîs cernitur aucta novis;
Maiores capiens vires, Ligure auspice tanto,
Paullatim magnam permeat Americam.
Sic nova tot meritis tellus exulta renidet,
Iamdudum tantis ipsa subacta malis;
Integra sic Fidei servant tot dogmata nati,
Quos fera barbaries mersit amaritie.
Et tu, qui Americae populos e nocte profunda
Traxisti, alme Ligur, Relligionis ope,
Magnanima nondum nulli virtute secundus,
Italiae decus, gloriâ, gentis honor.
Luce hac, tuque novo praecingens tempora serto,
Tot hominum recreas pectora deliciis.
Iure ergo inventum tantum plauduntque, stupentque
Tot populi, atque tuum nomen ad astra Ferunt.
Von tibi si mundus nunc praemia iuxta rependit,
Fama perennis erit nominis usque tui.

Ex.mo ac Rev.mo Domino

DOMINICO GASPARI LANCIA

Ex Ducibus Castri Broli

Montis Regalis Archiepiscopo

Hiccarum invisenti

Natali ipsius die recurrente

EPIGRAMMA

En- optata dies rerum dulcissime Praesul,
 Quae tibimet vitae munera prima tulit!
 Istā quidem rediens fulgentior usque quotannis,
 Innumeris recreat pectora deliciis;
 Atque novam escutiens lucem radiosque micantes,
 Hisce plagis vultu splendidiore nitet.
 Dum, laetis animis, cuncti celebramus ovantes
 Plausibus insolitis carminibusque novis
 Te, Pastor, nostrum formosius ornamentum,
 Quod stat noster amor, delictum atque decus.
 Vive diu felix, salve o Pater inclite, salve:
 Una haec vox nostrae personat una plagas.
 Si luce hac equidem laetaris pectore toto,
 Hac sunt nostra die gaudia mixta tuis.

Soliloquio d' un Sacerdote

CHE VIVE POVERAMENTE IN QUESTO LUOGO (1) SACRO

A . . .

S. FRANCESCO D'ASSISI

SONETTO

Qui, dove stommi è la tranquilla pace,
 Che il cieco mondo non conosce e irride;
 Qui è povertà spregiata, cui sorride
 Del sol Francesco la virtù verace.

Qual'augellino che ripara e tace
 Dentro il suo nido, quando il nembo stride;
 Tal'entro a questo asil (se il ciel m'arride)
 Lieto conduco il viver mio fugace.

Qui l'animo s'accende, sensi ispira
 D'alta pietà e la mente al ciel s'estolle,
 Lungi dal secol rio che ange e martira.

Qui dentro alfin a meditar s'impara.
 Le grandi gesta, che operar Ei volle
 Nella vita mortal cotanto amara.

(1) S'allude ad un convento, già dei frati minori Cappuccini.

Soliloquium Sacerdotis cuiusdam
VITAM MISERE AGENTIS HOC LOCO
DIVO FRANCISCO ASSISIENSI

DICATO

EPIGRAMMA

Hic ubi consideo, dudum pax candida sistit,
 Quam saeculum ignorat, spernit et ore simul:
 Hic stat pauperies, cunctus quam despicit orbis,
 Quam juvat unius Seraphyci almus amor.

Qualis avicula quae nidis conclusa, silesceat,
 Murmure dum horrisono nimbus in axe strepit;
 Haud aliter (magnum si Numen vota secundet)
 Vitam laetus ago sedibus hisce meis.

Hic animus dictat pietatis sensa praealtae,
 Tota et mens sensus concipit aethereos,
 Dum saeculum procul angit poenisque urget acerbis.

Hic animus secum denique facta movet,
 Quae gessit terris Franciscus maximus Ille
 Sponte ubi longa se mersit amaritiae.

L'accattone Iccarense

AL

PRINCIPE DI GALATI

PRESIDENTE DELLA COMMISSIONE

Diretta a fondare un ricovero per mendichi

SONETTO

Dalla fronte rugosa ed abbronzata,
 Di mille affanni sotto il duro impero,
 Forte trangoscio, o dolce Prence, e spero
 Nell'opra tua cotanto desiata,

Aurea immortal corona tien serbata,
 Lassù nei Campi eterni il Sommo Vero
 A chi offre asilo con amor sincero,
 O frange il pane a povertà spregiata.

Onde raffrettata l'opra, e di Satàno
 Non paventar l'insidie, nè il furore,
 Combatti con ardore sovrumano.

Te canterò quaggiù nel secol rio,
 Finchè di volo in volo al primo Amore
 Sollevi i vani suoi lo spirito mio.

Mendicus Hyccarensis

GALATI PRINCIPI

PRAESIDI ORDINIS OPTIMATUM

QUI

Aedes hospitales egenis constituendas curant

EPIGRAMMA

Rugosa ora gerens, ferventi ac sole perusta.

Obrutus aerumuis innumerisque malis,

Moerore, o Princeps dulcissime, vexor acuto,

Atque opere in tanto spes mihi corde manet.

Auratum sertum mansurum tempus in omne,

Maximus aethereo servat in axe Deus

Qui tectum misero vultu concedit amico,

Aut panem illi offert quem premit atra fames.

Hinc propera tuum opus, praestanti pectore rumpe

Inferni insidias, comprime vel rabiem;

Forti animo pugna, divo succensus amore.

Teque canam terris, saevit ubi omne nefas,

Dum fuerit rapidis libratus in aëre pennis

Spiritus amplexus Numinis ora sui.

AL SIGNOR FRANCESCO GALLINA

PESCARA 1878

del Comitato Provinciale Bresciano

SONETTO

Amo le patrie, ed ammiro anch'io
 l'impeto sperto pluriennale del combattente
 che strappò le schiere di Stefano Uboldo
 Che ora il fante è l'altissima fronte.

Tu pensante la cura, e di Botani
 Non paventi il fucile, ma il fante,
 l'impeto, e l'eroe perire all'assalto.
 Le battaglie costanti del Signor,

Giustitia, Italia, e Non da più il mio destino
 Io cerco nell'armi miei al vento
 All'infinito nome di Cristo e Dio.

Onde l'offesa all'ora, e la tua armi
 Quando il nome del Signor, e l'idea
 La vera pace e più non ti abbandona.

FRANCISCO GALLINA

PRAESIDI

Comitatus parochialis Hiecarensis

EPIGRAMMA

Exardet bellum: duro certamine in isto,
 Illé ferox Satanas jactus in ima Stygis,
 Imperium tentat Summi delere Tonantis
 Artibus infandis, pectoribus tumidis.

Interea, Praeses, vanum tu mitte timorem,
 Iras ne paveas tartareosque dolos,
 Sanctum opus aggredere, aethereo succensus amore,
 Viribus impavidis protege jura Dei.

Maximus Ille Deus voces est ore profatus:
 « Vires Inferni conteret usque Tybris,
 Omnibus atque plagis pandet victricia signa ».

Hinc subito longas tu modo rumpe moras,
 Cunctorum aure sonet nomen praegrande Léonis,
 Pax dulcis nostris rideat usque plagis.

A LEONE XIII

Ti ridesta, o Sionne: lo sguardo
 Volgi ai Colli del suolo romano
 Un impavido augusto Vegliardo
 Contro l'oste nemica si sta!
 Già s'avanza, già stende la mano
 In difesa dell'alma Città.

Nuovo duce del popolo eletto
 Sull'Orebbe le palme dispiega:
 Nell'angoscia, nell'ansia del petto,
 Nel perigli del Gregge fedel,
 All'Eterno si volge e lo prega
 Implorando soccorso dal ciel.

Nel suo volto sfavilla lo zelo,
 Il coraggio del sommo Tesbita;
 Colle luci rivolte nel cielo
 Non si stanca per lungo pregar:
 Già si sente l'auretta di vita,
 Già s'affaccia la nube dal mar.

Maestoso, serena la fronte,
 Tutt'assorto ne' santi pensieri,
 Come sole rifulge sul Monte,
 Rivestito di nuovo splendor;
 La rassembra gl'invitti guerrieri,
 E gli accende di nobile ardor.

AD LEONEM XIII

Alma Sion, tandem te alto nunc excute sonno:

Oras ad flavi lumina verte Tybris:

Nobilis ille Senex, nulla formidine captus,

Conspicitur pugnax hostibus in mediis,

Iam graditur, dextramque suam jam tendit amicam,

Ut Romæ servet tradita jura sibi.

Electi populi Ductor novus ille videtur

Monte sub Orebo tollere ad astra manus:

Angores tantos, curas et pectoris inter,

Atque pericla Gregis, qui colit usque Fidem,

Ad Numen sese vertit, precibusque fatigat,

Rebus in afflictis ut ferat auxilium.

Illius vultus divi flamma ardet amoris,

Thesbitæ summi considet ore vigor;

Erectis oculis Coeli ad convexa suprema,

Obsecrat atque Deum vocibus assiduus:

Iam vitæ zephyrus leni cum murmure spirat,

Iam nubes magno surgit ab oceano.

Dum prodit majestatem, frontemque serenam,

Tota et mens sensus concipit aethereos,

Ceu sol exoriens illo sub monte refulget,

Undique praecinctus luce micante nova;

Illic bellicosos cogit; qui robore praestant,

Excitat ac motus pectore magnanimos,

Non ha scudo, non elmo e lorica,
 Non saetta, non arco, non spada :
 Tutto solo nell' aspra fatica,
 Nei potenti fidanza non ha.
 Fatto segno d' insana masnada,
 Non si piega, non cede a viltà.

Il sorregge, l' incuora la Croce,
 Sola speme di tutti i Redenti;
 Il suo gesto, l' incesso, la voce,
 La virtude del sommo poter
 Lo dimostrano a tutte le genti
 Vero Padre, e custode del ver.

Da vicini e lontani paesi
 I potenti confusi cogli imi
 Ivi accorrono a fargli palesi
 Gli alti sensi d'amore e di fè.
 Fortunati chi sono tra' primi
 A prostrarsi dinanzi al suo piè!

Per dispetto, per cieco furore,
 Gli si avventan quai fieri mastini,
 Chi fa segno del caldo suo amore,
 Chi al suo fianco a la mensa sedè :
 Nuovi Giuda, novelli Caini,
 Tant'invidia, tant'odio perchè?

Lui diceste dall'itala terra
 Il nemico più acerbo e crudele?

Non illi galea, aut clypeus, loricaque aliena est,
 Non mucro aut arcus, sive sagitta volans;
 Solus adest casus inter, durosque labores,
 Nec regum spem ullam ponit in auxiliis.
 Ignavo a vulgo probris saturatus amaris,
 Non cedit, nullis flectitur a furiis.

Crux victrix regit illum, animos viresque ministrat,
 Unica spes hominum, quos emit ille Cruor;
 Eloquium, gravis incessus, gestusque venustus,
 Imperium, quod agit, Numinis in populos,
 Quippe monent natos degentes orbis in horis
 Ut veri custos sit vigil atque pater.

Vicinis etiam longinquis orbis ab oris
 Cum vulgo quotquot regia sceptrata tenent,
 Iam properant illuc sublimia prodere sensa,
 Quae bene dictat amor, sedula Religio.
 O fortunati, qui se dant ante videndos,
 Ac se prociunt illius ante pedes!

Diris tot furiis acti tantoque furore,
 Utque canes rabidi illum ore procace petunt,
 Qui fuit ipsius meritis cumulatus amicis,
 Qui mensae assedit, qui lateri usque stetit.
 Vos similes Iudae atque Cain, cur cordibus ira,
 Quare tantum odium, cur furor ater inest?

Saepe illum Italicae dixistis nomine terrae
 Hostem, quo nullus nequior alter erit?

Lui che il primo s'accinse alla guerra,
 E al Deserto Macone cacciò?
 Lui che forte, qual'altro Michele,
 I nemici d'Italia fugò?

Lui nemico! che a questo giardino
 Circondato dall'Alpi e dal mare
 Diò tant'opre d'ingegno divino,
 Tanti fiori d'eccelse virtù,
 Onde Italia dell'opre più rare
 E regina e maestra si fu?

Tracotanti! Spregiate il perdono,
 Le carezze del core paterno!
 L'ore vostre segnate già sono,
 E già stanca la diva bontà,
 Ah! tremate! Sfidate l'Eterno?
 E l'Eterno di fronte vi stà.

Nel deliro d'un secolo rio
 Che lo pasce d'insulti villani,
 Più s'accende d'amore quel pio,
 Più fervente gli palpita il cor;
 Genuflesso protende le mani
 A placare l'irato Signor.

A quel Giusto simile, che affiso
 Sopra un legno di mezzo ai ladroni,
 Maledetto, percosso, deriso,
 Pel nemici pregando, spirò,

Ante omnes primus qui tela ad bella paravit,
 Atque Maconem asprum pellit in exilium?
 Qui, virtute potens Michaelis, pellere visus
 Hostes Ausoniae viribus impavidis.

Illum hostem! hisce plagis conclusis qui aequoris undis,
 Necnon Alpini montibus aëriis,
 Nobilis ingenii quamplurima facta reclusit,
 Altae virtutis tanta ligustra dedit,
 Unde magistra Orbis, rebus spectanda superbis,
 Terrarum princeps Itala terra fuit?

Audaces! veniam renuistis fronte proterva,
 Pectore blanditias, quas fovet almus amor!
 Horae adamanteo vestrae sub codice scriptae,
 Vos ferre ulterius diya nequit Pietas.
 Numinis arma lacessistis? tremor occupat ossa!
 Astat enim Numen fronte sub opposita.

Dum saeculum infandum furiis ardentibus actum,
 Illud quod probris opprimit innumeris,
 Iam magis ille plus divo succenditur igni,
 Iam cor magnanimum fervidius resilit;
 Poplitibus flexis palmas protendit amicas,
 Protinus ut cesset Numinis ira ferox.

Cernitur adsimilis Justo, qui stipite fixus
 Funereo lecto faribus in mediis,
 Saucius, innumeris probris saturatus amaris,
 Ille preces fundens pro hostibus, occubuit;

Prega anch'egli per gli èmpi felloi,
 Per chi guerra a la Croce giurò.

Nel cimento di guerra sì cruda
 Ti conforta, dolente Israele,
 Non è morto il Leone di Giuda
 E ridesta l'antica virtù:
 Lo paventa l'iniqua Babele,
 E l'Averno ne trema laggiù.

Come suono d'angelica squilla,
 Dalla torre sublime di Piero,
 Una voce possente, tranquilla,
 Per le plaghe dell'Orbe tuonò.
 Oh chinatevi al grande mistero!
 Il Vicario di Cristo parlò.

Pensieroso de' teneri figli
 Il gran Padre di tutti i Fedeli,
 A camparne da' gravi perigli
 I tesori celesti ne aprì:
 All'invitta Regina de' cieli
 La solenne preghiera bandì.

Al rimbombo degli umili accenti
 Dell'inerte pietoso Vegliardo,
 Si commovono tutte le genti,
 Si converte la terra a pietà;
 L'empio solo con ghigno beffardo,
 Trepidante, penoso si sta.

Invictus pro inimicis sic Leo sponte precatur,
Vel qui juravit bella movere Cruci.

Iamque metum inter bello adeo crudeliter aspri
Te solare, gravi tacta dolore, Sion.
Nam Leo magnanimus Iudae manet usque superstes,
Ac priscos animos excitat egregios :
Infandi saeculi Rabydon horrenda tremiscit,
Atque orcus quatitur sedibus ipse suis.

Non secus atque tubae clangor mundi assonat oris,
Aëria Petri ductus ab arce sonus,
Maximus atque potens cunctas pervenit ad aures,
Continuo atque plagis omnibus intonuit.
Arcanis o suppliciter vos flectite sacris !
Qui Christi vicibus fungitur, ore tulit.

Illum dum vexat natorum maxima cura,
Qui tot Christiadam jam Pater almus adest,
Eruat ut nos innumeris gravibusque periclis,
Aethereas nobis illico pandit opes :
Reginae Coeli, quae invicto pectore praestat,
Solemne iussit fundere corde precem.

Haec ubi dicta dedit tanta pietate verendus
Ille Senex, armis auxilioque carens,
Magno miscetur motu gens orbis in oris,
Ac pietas hominum pectora cuncta fovet;
Dumtaxat subridens impius ore procaci,
Lectis secum animis, occupat ora tremor.

Oh portentoso! da ~~Alghero~~ ~~Alghero~~

Ecco un'onda di popol devoto

Tu accolto a la santa preghiera,

Genuflesso dinanzi all'altar!

Tiene fise col sommo Piloto

Le sue luci a la Stella del mar.

Ivi accorre col ricco il mendico,

Colla fante la grave matrona,

La fanciulla dal volto pudico,

Ogni lingua, ogni sesso ed età;

Ivi echeggia la dolce canzona

Alla Donna di eccelsa bontà.

Ivi regna ed aleggia lo spiro

Di dolcezza di fede e di vita:

E l'ardente perenne desiro

Di giustizia, di pace e d'amor

Colla speme tant'anni nutrita

Pel trionfo del Sommo Pastor.

O gran Vergine clemente, ti piega

A le preci de de' servi fedeli;

A te grazie l'Eterno non nega,

Quando preghi pe' figli lassù:

Deh! ne guarda dall'alto de' cieli

Ne proteggi dinanzi a Gesù.

SAC. GIOVANNI CAROLLO

Cum sol exoritur scintilla in undas,
 Ecce pius necnon innumerus populus
 Undique collectus supplex ad vota precesque,
 Poplite deflexo Virginis ante thronum,
 Coniunctus Nautae suprema in sede locato
 Oceani ad Sidus lumina fixa tenet!

Omnium inops illic properat, gazisque superbus,
 Cumque gravi domina servula ferre pedem,
 Ora gerens virgo casto suffusa pudore,
 Impar gens annis adstat et eloquio:
 Laeti templa docent Summi resonare tonantis
 Almam Virginem, inest maxima cui pietas.

Illic aura strepit, celeres et commovet alas,
 Vita, deliciis jam quoque plena fide
 Atque perennis amor cunctorum pectore flagrat
 Optatae pacis justitiaeque simul
 Certam dum capiunt spem dudum corde repostam
 Victorem Summum mox fore Pontificem.

Te flecte ah! quaeso, clemens o Maxima Virgo,
 Tot populi votis tot precibusque pii;
 Largitur Numen multos tibi sponte favores
 Quando preces optas fundere pro miseris;
 Ah! precor, ut vertas ad nos tua lumina ab axe,
 Defendas semper Numinis ante thronum.

SAC. VITO CAVOLI

Haec praecipienda lectoribus videntur :

Constat inter omnes Hiccam saeculo nuper elapso, compluribus egregiis sacerdotibus fluxisse, qui pietate, litteris, doctrina, liberalitate in egenos et sacris praesertim disciplinis ceteris praestiterint. In his fuere Rev. Sac. Nania Liborius — Archipresbyter, Rev. Sac. Cicala Carolus, Rev. Sac. Marchiano Octavius, Rev. P. Leone, Rev. Sac. Gallina Vincentius — Archipresbyter, Rev. Sac. Lombardo Stephanus, Rev. P. Ioseph, Rev. Sac. Cangialosi Ioseph. De quibus hactenus recentiores historici nullum eorum virtutis argumentum uspiam invenisse testantur. Quare opportunitatem nactus, huic opusculo hasce paucas inscriptiones adicere opere pretium fui arbitratum, ne pereant praestantissimi viri, neve patriae decus in posteros abeat illaudatum.

LIBORIO . NANIA

ARCHIPRESBYTERO

QUI . PASTORIS . SEDULI . IMAGINEM
AD . VIVUM . RETULITCIVIUM . MORES . PUELLARUM . PUDICITIAM
VERBO . SANCTIMONIA . STIPE

FOVIT . CORREXIT

DIVINAS . LITTERAS . FESTIS . DIEBUS . ENARRANDO
SINGULARI . GRATIA . EXCELLUITQUAM . ADHUC . UNIVERSA . CIVITAS
MEMORAT . LAUDAT . SUSPICIT

CHRISTUM . DOMINUM

IN . SACRAMENTO . AUGUSTO . DELITESCENTEM
EGREGIE . VENERATUS . ESTEUMQUE . LAUDIBUS . DE . SUGGESTU
AFFICERE . STUDENSAMORE . SAUCIUS . CAELESTIA . PRAEGUSTABAT
GRASSANTE . PER . URBEM . INDICA
LUE . AN . MDCCCXXXVIIAEGROTANTIBUS . IMPENSISIME . AUXILIATUS
LUI . VI . PRAEREPTUS . EST.

CARULO . CICALA

SACERDOTI . SINGULARIS . EXEMPLI
 QUI . OB . INGENII . ET . DOCTRINAE . PRAESTANTIAM
 SACRUM . ELOQUIUM . LABORESQUE . EXANTLATIS
 QUAM . MAXIME . SE . POPULO . PROBAVIT
 CONSILIO . PRUDENTIA . ET . IUVENITATE
 CUM . BARA . ANIMI . FORTITUDINE . SOCIATA
 OMNES . SIBI . DEVINXIT .
 VIR . SOLLEPS . INDUSTRIUS . PECTORI . CANDIDUS
 QUEM . PIETAS . PIQES . INTEGRITAS . VITAE
 BONIS . OMNIBUS . COMME . IUNT
 TERREIS . REBUS . APUD . NOS . AM . VALUIT
 UT . PLAEFREQUAE . CIVIUM . CONTROVERSAE
 AD . EIUS . ARBITRIUM . COMPOSERENTUR .

OTTAVIUS . MARCHIANO

SACERDOS

QUEM . DOCTOREM . REI
PHILOSOPHICAE . TRADENDAE

INGENIUM . DOCTRINA . SEDULITAS

AUDITORIBUS . PROBARUNT

QUI . FLORENTE . AETATE

VIXDUM . SACERDOTIO . AUCTUS

RECTE . SOLERTER . INTEGRE . MUNUS . OBIVIT

PIETATI . IN . POPULO . FOVENDAE

VITHS . STIRPITUS . EVELLENDIS . CONSULUIT

INTEMPESTA . NOCTE . PAUPERUM

COENACULA . INVISENS

ADSPEC . ALLOQUIO . SPEM . REDUXIT

VIMUM . ADAUXIT

AB . OFFICII . RELIGIONE . NUNQUAM . DIMOTUS

AEDE . IN . HAC

POENITENTIUM . ADMISSA . SEDULUS . EXPIABAT.

REV. P. LEONE

SACERDOS . EX . FAMILIA . FRANCISCI . PATRIS
 QUI . ALTIORIBUS . DISCIPLINIS . ET . LITTERIS
 INGENIUM . AB . ADOLESCENTIA . EXCOLUIT

OB . SPECTATAM . DOCTRINAM
 ET PIETATIS . STUDIUM

ERUDITIONEM . SCRIBENDI . ELEGANTIAM
 ET . COPIAM

CLARISSIMUS . APUD . AEQUALES . HABITUS . EST.

SACRAE . ELOQUENTIAE . LAUDE

OB . QUAM . MAGNI . AD . EUM . CIVIUM
 CONCURSUS . FIEBANT

IMPRIMIS . NOBILIS

DISCIPULIS . DOCTRINA . EXCOLENDIS
 VIRTUTE . FORMANDIS

OMNI . OPE . VACAVIT

DECESSIT . IN . IPSO . ADITU . HONORUM

CUM . ANNUM . AGERET . FERME . QUADRAGESIMUM.

VISUENTE GALLIA

AMERICAN EDITION

EDITED BY THE AMERICAN EDITION
COMMITTEE

THE AMERICAN EDITION, AMERICAN EDITION, AMERICAN EDITION
COMMITTEE, AMERICAN EDITION

EDITED BY THE AMERICAN EDITION

EDITED BY THE AMERICAN EDITION

EDITED BY THE AMERICAN EDITION

EDITED BY THE AMERICAN EDITION

EDITED BY THE AMERICAN EDITION

EDITED BY THE AMERICAN EDITION

EDITED BY THE AMERICAN EDITION

EDITED BY THE AMERICAN EDITION

EDITED BY THE AMERICAN EDITION

EDITED BY THE AMERICAN EDITION

STEPHANO LOMBARDO

SACERDOTI OPTIMO

QUI VRAHI FORANET MENTE CONTRA VOTUM
SUSCEPTUM

SAPIENTER GESSIT

INGENIO A NATURA PERACUTO

POSITORE DEI THEOLOGICAE SAPIENTIAE

ET EXCELSI ANIMI FIRMITATE PAINUS

DISCIPLINAM . A . MAIORIBUS ACCEPTAM

RELIGIOSE SECTANDO

PRAECEPTIS VERBIS . EXEMPLIS

PRISCUM . CLERI . DEUS . ANTIQUAM . VIRTUTEM

SARIAM . TENUAMQUE . SERVAVIT

POPULOS IAE CHOLERA AFFLICTOS

AN . MDCCCXXXVII

RVIT . CONFIRMAVIT . ATTULIT .

REV. . P. . IOSEPHO

SACERDOTI . EX . FAMILIA . FRANCISCI . PATRIS
 AD . PRIMAM . FORMAM . REVOCATA
 ANTIQUAE . SANCTITATIS . IMAGINEM . REFERENTI
 QUI . ADOLESCENS . ROMAM . PROFECTUS
 IBIQUE . SUB . MAGISTRIS . HAUD . POENITENDIS
 EDOCTUS
 MITISSIMO . INGENIO . ET . MORUM . SUAVITATE
 OMNIBUS . CONDISCIPULIS . PRAELUXIT
 MOX . PATRIAM . REPETENS
 CAELESTEM . IN . TERRIS . VITAM . EXEGIT
 CUIUS . FAMA . PERCREBESCENTE
 PIETATIS . IN . DEUM
 EXEMPLAR . SE . PERPETUUM . HYCCARENSIBUS
 TRANSMISIT.

IOSEPHO . CANGIALOSI

PIENISSIMO CANONICO HYCCARENSE

CITUS INSIGNIS LBERALITAS

AEDIS HOSTIARUM S. LAURENTII

TIMPORA NEGOTIA DE ARONIS

IMPENSA SUA

NOVO CUIT PAORNA AD RESTITUT

SCALP MARMORIS INAFICATIS

PAVIMENTO LACRUCULIS DEICANTIBUS S. RATO

OMNIA INSTAURATA EXCITA

PULCHRE TURBES INSTITUTIONIS ALONDIS JUF

MULTITUDIS APPARE OBSTES

ET IN PA PRUSSIS

LAXAVIT

VIRGINIA M. SACHARUM

FAUTERIMUS FAM LABI. M. CUMAR

CONGRUUIT

XIII KAL. SEPTEMBRIS AN. MDCCLXVI

ROSARI ABATE

TIBI SACERDOTIO AUCTO

HYCCARA UNIVERSA GRATULATA

PRÆCES INGEMINAT

UT ARÆ DUM ADSIAM

ET REI DIVINÆ OPERARI

PRAESENTEM DEI OPFEM

ECCLESIAE HYCCARENSI

VICIBUS ADVERSIS CONFLICTATAE

POSUIM.

SAC. VITUS CAVOLI

SUI CONCIVIS DESIDERIO TACTUS

HANC LATINAM INSCRIPTU NCULAM

ANIMI CAUSA CONCINNATAM

DONAT.

LEONI XIII PONTIFICI MAXIMO

Sacerdos quidam quum gratiam ab eo peteret.

EPIGRAMMA

Aerumnis penitus confectus et omnium agendus,

Cum sors innumeris casibus obruoret,

O Leo, te votis tantis precibusque lacessans,

Prophitibus flexis gratiam amore petit

Ipsæ tibi pergratus erit si vota secundas;

Virtutes omnes claraque facta canet:

Atque tui nunquam benefacti oblitus amici

Aavidus mittet lætus ad astra preces;

Donec, se tradens pennis remouabit ad oras

Spiritus æthereas Numinis ante thronum.

Bona omina
AD CAN. JOSEPHUM FERRIGNO

In panormitano clericorum seminario rectori
Onomastico ejus die recurrente :

EPIGRAMMA

Certatim, juvenes, cuncti celebremus ovantes
Iosephum, nostrum delictum atque decus.
Ipse etenim flagrans almae pietatis amore,
Pervigili studio pectora cuncta fovet.
Dictis, exemplisque impellens, moribus ornans
Tot juvenum animos flagit et ingenia.
Atque novam haec faciem praestans cultissima sedes,
Illius debet sollicitudinibus.
Iure ergo tantas laudes nos reddimus ultro,
Conamur tantum concelebrare diem.
Si nos virtuti laudes producimus almae,
Haec sunt virtuti debita dona suae.

IN FUNERE PII PAPÆ IX

Si fractus illabatur orbis,
impavidum ferient ruinae

Hor. *od.* 3, *lib.* 3.

EPICEDION

Vixi; et, quem dederat cursum fortuna, peregi:
 Et nunc sub terras ibit imago mei.
 Dixerat: atque suo mortali e carcere ducta,
 Devolat extemplo Magnanimi Umbra Pii
 Ad munus vitae, non ullo limite clausae,
 Inque choris mediis constitit angelicis.
 O felix nimium! divinae particula aurae
 Nunc tua cum recreet pectora deliciis,
 Protege nos votis, propius res aspice nostras,
 Aetas quas longa mersit amaritiae;
 Dum celebrare quidem fulges qui maxima saeculi,
 O Pie, te aggredior, gloria gentis, honos.
 At quatenam tanti nostri laus digna Parentis
 Dicetur meritis innumerabilibus
 Pontifices omnes longe qui praestitit unus?
 O Dea, quae Vatis concutis ingenia,

Facta virum, et dictans praegrandia sensa Sophorum,

Eia ausis vires suffice, Musa, pares,
Tergemini regni cum primum torsit habenas;

Tum Christi exhibuit clarius effigiem,
Tum sibi virtutem, peperit, tum robor in aspris

En resonant Romae compita laetitia;
Vocis tam dulcis passim diffunditur echo,

Robore quam dīvo protulit ore Pius :
Qui vitam ducis vinculis detentus in atris,

Et patriis exul tu quoque littoribus,
Criminibus multis tandem te solvimus ultro.

Turba virum meritis tot cumulata Pii
Gaudet; dein laniat tantorum oblita favorum;

Pellere ab Urbe studet viribus usque suis;
Horresco referens ! conatur tradere lhetō

Infernis eheu ! foeda ministeriis.

Ut Solyma exultans dulci Jesum excipit ore

Plausibus insolitis, carminibusque novis;
Inde crucis miscens ludibria stipite figit,

Illius innumeris jam recreata bonis :
Ebria sic fraenis discurrens turba solutis

Te, Pie, tollebat carmine dulcisono :
Mutato vultu, probris te vexat amaris,

Abrogat imperium, pellit in exilium.
Infandi o mores, o culti infamia saeculi,

Ecclesiam meditans Numinis eruere,
Niteris incassum ! pandit victricia signa

Ipsa equidem ex ipsis fortior excidiis.
En iterum profugum recipit laetissima Roma,

En iterum frontem cinxit in Urbe Pii

Vermiculata. omni mundo plaudente, corona.

Heu miseranda aetas! lubricus error habet
Ignaras mentes: Coeli o Regina, quis ausus

Oris tam nitidi commaculare decus?

Inde por ambages tantas certamine in ipso,

Afflati supero lumine docta Pii

Lingua tonat, circum ora silescunt, dogmate sanxit,

Primævæ labis Numinis ingenuam

Expertem Matrem, fidei quoque dogma Magistrum

Falli non posse aut fallere Christiadam.

Et quo te ruit, o Rhenene, insania fervens,

Si corde excedit sedula Religio.

Tu divas Christo renuis cognoscere formas?

Noscit, et Ille tuos, viribus impavidis

Fulminat errores effusos ore protervo.

Auspice quo, rerum prædiit ordo novus:

Continuo aufugit longinguis orbis in oris

Vana superstitio, barbariesque ferox;

Artes ceperunt formosius incrementum:

Namque scholas pandit sedulus innumeras:

Largas fudit opes: ipso duce et auspice tanto

Auro quot cernis fulgida templa, domus,

Quae mortali inopi solatia dulcia præbent!

Et passim meritis coudecorata novis

Tellus sponte virum eduxit de sedibus agmen,

Qui reducem cupiunt visere in Urbe Pium,

Ac dulci studio præstantia dona ferentes,

Illius ante Plî procubuerunt pedes,

Et tu, sic rerum facta es pulcherrima Roma,

Sic pax alma tuis risit ubique plagis.

Ast nunc, infelix ! qualem te lumine cerno !
 Ut languent vitae munera prima tibi,
 Eheu ! quam longo faedatur sanguine pectus !
 Quisnam te laesit vulneribus tacitis ?
 Coniurata aequum non jns cognoscere, nilque
 Intactum sancti linguere, nequities
 Irruit, errorumque trahens scelerumque coactam
 Undique colluviem polluit illa loca,
 Quae fidei testes generosa morte sacrarunt.
 Atque furens necnon sedibus in mediis,
 Coeptis insistens immanibus impia et, Haeres
 Jam Petri in vinclis proditus aspicitur.
 At non attritus, non fractus corda dolore
 Restitit impavidus tot rabidis furiis,
 Magnanimum prodens animum frõtemque serenam,
 Non unquam victus casibus innumeris.
 Majores capiens vires, labentibus annis
 Inferni rabies saevit ubique minax.
 Ast haud vana cadent Leo quae praedixit Judae :
Cocyti vires conteret usque Tybris.
 Lauris Relligio cingens sua tempora surget,
 O Pie summe, tuis pulchrior auspiciis.
 Et tu, quem suprema tenet nunc regia Coeli,
 Atque aura merito vesceris aetherea,
 Ne renuas votis precibusque exposcere pacem
 Rebus in afflictis, multigenisque malis.
 Tu veri, et pacis, Pastor, sanctissime vindex,
 Nobis, praesenti Numine, dexter ades;
 Unde quies populi, et nescia fallere vita
 Rideat, usque tuo fulta patrocinio.

JESU NATALIS DIES

HEXAMETRÎ

Quando dies aderit, mortalis. sanctior ista
 Humanam voluit qua Numen sumere formam ?
 Haec lux, quae toti resplendet laetior orbi,
 Religioni auget lucem radiosque supernos;
 Nunc tibi adest vultu pax insperata benigno
 Numinis, atque sibi te foedere jungit amico,
 O memoranda dies, decies deciesque beata !
 Splendidior fulgens nobis miracula pandis :
 Angelus e coelo nuper sub nocte silenti,
 Cui fulget vultus coelesti luce coruscans,
 Pastores inter non ulli nomine notos,
 Nuncius excelsae sortis jam comprimit alas,
 Aligerum alma cohors Coeli delabitur axe
 Verborum modulo, qui nullo est tempore notus,
 Coelicolum regi modulans tot carmina amoris.
 Haec Ephrata (o mirum !) praegrandia facta recludit.
 Quâ Verbum est genitum, quod Numinis exiit ore.
 En qui inopis nati casum miseratus acerbum,
 Faecunda ab radice tulit sua semina culpae :
 En quem, afflante Deo, docti cecinere prophetae :

Nascitur ex Judae promisso semine; tandem
 Oris speratis hausit sua munera vitae.
 Cernitur in stabulo ! alma Parens tam vilibus artus
 Pannis obtexit, mammis infantulus haeret;
 Qui non aerumnis parcens duroque labori,
 Celsa lux fulget cunctis mortalibus aegris.
 Tum subito fulgore viae patuere salutis
 Ophitatae dudum, largis quot fletibus cheu !
 Tum spoliis induta novis laetissima tellus,
 Illico visa fuit flores submittere olentes;
 Tum volucres canere in numerum clamore secundo,
 Alternis Regem duro sub stramine natum:
 Dum mortalis inops, divino lumine splendens,
 Adestans tantarum stupefactus imagine rerum,
 Protinus ante Deum procumbit poplite flexo.

VINCENTIO GALLINA HYCCARENSI

Sacris Primitus operaturo

EPIGRAMMA

Nulla diēs effulgebit felicior ista,
 Gaudia qua toto corde superna capis !
 Melchisedech veluti, similis insignitus honore,
 Et pānem atque merum tu quoque ferre vales :
 Nunc gratatur ovans plauditque in sedibus altis
 Alma cohors Superūm carmine dūlcisono:
 Hiccara cuncta etiam plaudit rumore secundo,
 Quae tibimet vitæ munera prima tulit;
 Inclyta servat adhuc decoris vestigia prisca,
 Laeto animo te exipiens aedibus ipsa suis.
 Nunc igitur votis precibusque lacesse, Sacerdos,
 Pro Patria Numen, Religione potens;
 Ut magis atque magis cunctis in cordibus illa
 Succrescat pietas, eximiumque decus.

 FINIS

R. PROCONA
967,247

4797

26

